

РОЗВИТОК ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Липовська Наталія Анатоліївна

доктор наук з державного управління, професор, професор
кафедри управління та адміністрування
Дніпровський державний університет внутрішніх справ, Україна

Брагіна Каріна Сергіївна

здобувачка вищої освіти ННІ права та інноваційної освіти
Дніпровський державний університет внутрішніх справ, Україна

Наумик Антон Сергійович

здобувач вищої освіти ННІ права та інноваційної освіти
Дніпровський державний університет внутрішніх справ, Україна

Важливість наукового дослідження сучасного державного управління в контексті децентралізаційних процесів в Україні зумовлюється необхідністю пошуку оптимального варіанту загального розвитку України та такими процесами, як глобалізація, євроінтеграція та необхідність збільшення сталості.

Питання децентралізації влади в Україні досліджувала велика кількість науковців, зокрема В. Баштанник, Є. Бородін, О. Бобровська, З. Бурик, Н. Гришин, В. Колтун, Т. Крушельницька, В. Куйбіда, М. Латинін, І. Ломачинська, Т. Маматова, О. Матвеева, Л. Наливайко, О. Ременяк, С. Саханенко, С. Серьогін, І. Чикаренко, Ю. Шаров, С. Шевченко та інші.

Привертають увагу останні роботи, присвячені реалізації проектного підходу в умовах децентралізації, серед яких А. Андрієнко, О. Ігнат, Т. Маматова, Г. Мунько, Н. Сидоренко, М. Сорока, Є. Удод та ін.

В Дніпровському державному університеті внутрішніх справ цю проблематику розробляє Н. Сидоренко, яка в своїх наукових працях досліджувала теоретико-методологічне, організаційно-практичне та загально-управлінське значення децентралізації в контексті розвитку державного управління в Україні [1;2].

Важливим аспектом вивчення зазначеного питання є проведення комплексного дослідження взаємодії владних одиниць центральної влади та органів місцевого самоврядування в контексті передачі останнім певних управлінських функцій, збільшення впливовості органів місцевого самоврядування на інституційному рівні та проведення належної структуризації місцевого рівня влади в Україні.

Сутність процесу децентралізації влади полягає в ефективному перерозподілі владних повноважень між органами центральної влади та органами місцевого самоврядування. Зазначений процес в загально-науковому розумінні дозволяє ефективно та належним чином забезпечувати спроможність територіальних громад вирішувати питання місцевого значення, розподіляти фінансові ресурси та інші соціальні блага для більш ефективного використання в подальшому.

Децентралізаційні процеси, що відбуваються в державі в ідеалі мають характеризуватись значною ефективністю та зменшенням ступеню ризикованості при прийнятті управлінських рішень.

Державне управління – основоположна функція та діяльність держави, спрямована на забезпечення і здійснення організаційного та контрольно-ревізійного

впливу шляхом використання відповідних владних повноважень через демократичні інструменти суспільно-державної ініціативи [3], в контексті цього актуалізується питання приведення владної системи у відповідність до загально-прийнятих норм належного врядування.

Емпіричні роботи й нові дослідження у сфері поведінкової економіки демонструють, що грамотно проведена фінансова децентралізація природно спрямовує національну економіку в бік зниження корупції та стабільного економічного зростання, водночас сприяючи демократизації регіонального управління та підвищенню ефективності публічного управління взагалі [4], що також є важливим компонентом рівності громадян перед законом та забезпеченням належного соціального розвитку держави [5].

Провідні експерти Асоціації міст України зазначають, що 75% територіальних громад України залишаються дотаційними, а лише 14% є донорами і лише 11% громад є збалансованими, у зв'язку з чим фінансова спроможність значної кількості територіальних громад потребує подальшого зміцнення [6], що також підкреслює важливість проведення та поглиблення реформи по децентралізації влади.

Процес децентралізації влади значним чином також корелюється з розвитком сучасної правової системи України, яка характеризується стрімкістю, розпорошеністю та залежністю від державно-політичної та суспільно-громадської думки, це підтверджується багатьма сучасними дослідженнями, орієнтацією держави на Європейський шлях, розвиток демократичних засад державно-управлінської діяльності, належним врядуванням та багатьма іншими важливими факторами [7;8;9;10], що демонструє необхідність зваженості дій при здійсненні децентралізаційних процесів в Україні.

Таким чином, розвиток державного управління, утвердження високого рівня демократії та політико-правової визначеності на пряму залежить від децентралізаційних процесів, що відбуваються в державі. Значну роль відіграє й наукова складова, адже саме вона дає змогу зрозуміти теоретико-методологічну та організаційно-практичну основу й значимість зазначеного процесу.

Список використаних джерел:

1. Наумик А. С., Сидоренко Н. С. Деякі аспекти проєктного управління в органах державної влади. Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень: Матеріали V міжнар. наук. конф., м. Київ, 24 лют. 2023р. С. 88–89.
2. Сидоренко Н. С. Проєктне управління в органах публічної влади: зарубіжний досвід. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2022. № 4. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2022-4-02-04> (дата звернення: 13.02.2023).
3. Наумик А. С. Побудова ефективної структури державного управління. Розвиток суспільства та науки в умовах цифрової трансформації: матеріали III міжнар. студент. наук. конф., м. Луцьк, 16 груд. 2022р. С. 66–67.
4. Orlovska Y., Kiriukhin R. Decentralization of power in ukraine, problems and prospects for development. Economic scope. 2021. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/172-15> (дата звернення: 20.05.2024).
5. Наумик А. С., Сидоренко Н. С., Шляхи протидії корупції та корупційним проявам в органах місцевого самоврядування України. Студентський науковий журнал «UNIVERSUM». 2023. №1. С.57–60.
6. Податкове та бюджетне законодавство у 2021-2022 рр. – декілька важливих цифр (2022). Інтернет-ресурс: <https://decentralization.gov.ua/news/14373> (дата звернення: 20.05.2024).

7. Наумик А.С., Попова А. В. Становлення державно-політичної думки як основний аспект розвитку сучасної правової системи України. Тренди та перспективи розвитку мультидисциплінарних досліджень: матеріали IV міжнар. студент. наук. конф., м. Луцьк, 1 груд. 2023 р. С. 99–100.
8. Наумик А. С., Червякова К. Д. Комунікація суспільства та органів державної влади. Інноваційні тенденції сьогодення в сфері природничих, гуманітарних та точних наук: матеріали II міжнар. наук. конф., м. Дніпро, 17 берез. 2023р. С. 79–80.
9. Sydorenko N., Pakulova T., Naumyk A. Theoretical and applied approach to reforming the system of administrative services as a key factor in the transition of Ukraine to the concept of a «service state» implementation. Grail of science. 2023. № 31. С. 64–67. URL: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.15.09.2023.09> (дата звернення: 20.05.2024).
10. Сидоренко Н., Наумик А., Брагіна К. Особливості функціонування інститутів громадянського суспільства в контексті переходу України до впровадження концепту «сервісної держави». Theoretical and practical aspects of modern scientific research. 2023. URL: <https://doi.org/10.36074/logos-24.11.2023.13> (дата звернення: 26.05.2024).